این فایل فقط برای مشاهده می باشد . برای خرید فایل ورد و قابل ویرایش این گزارش تخصصی به سایت علمی و پژوهشی آسمان مراجعه کنید www.asemankafinet.ir

گزارش تخصصی دبیر تاریخ دبیرستان

افزایش سطح یادگیری دانش آموزان در درس تاریخ (۱) ایران و جهان باستان با روش های مناسب

www.asemankafinet.ir

این فایل فقط برای مشاهده می باشد . برای خرید فایل ورد و قابل ویرایش این گزارش تخصصی به سایت علمی و پژوهشی آسمان مراجعه کنید www.asemankafinet.ir

چکیده

پژوهش حاضر در سال تحصیلی .....در پایه دهم مدرسه ..... با فراوانی ۳۰ نفر دانش‌آموز به انجام شده است. مسأله ی مورد نظر، بی‌علاقه‌گی، بی‌توجهی و عدم یادگیری مناسب اغلب دانش‌آموزان یادشده در درس تاریخ (۱) ایران و جهان باستان و رضایت بخش نبودن نتایج آزمون های آنان بوده و هدف از انجام این تحقیق، افزایش سطح یادگیری تاریخ (۱) ایران و جهان باستان در دانش آموزان پایه دهم بوده است. بر این اساس، بنده با استفاده از روش‌های علمی به منظور کسب داده‌های لازم، از منابع گوناگون تحقیق مانند: همکاران و مدیر ، دانش‌آموزان و والدین آن‌ها، کتاب‌ها، مجلات، اینترنت، بررسی نمرات و ارزیابی نتایج آزمون‌های برگزار شده، به تجزیه و تحلیل آن‌ها جهت شناسایی عوامل موثر در ایجاد مسأله و یافتن راه‌حل‌های پیشنهادی پرداختم. سپس به انتخاب چندین راهکار عملی از میان راه حل‌های پیشنهادی مبادرت ورزیدم. آن گاه پس از اعتبار بخشی توسط گروه پژوهش، به اجرای راه‌حل‌های انتخابی اقدام نمود که عبارت بودند از: ۱. استفاده از روش مشارکتی در تدریس. استفاده از روش های جدید آموزش مثل فناوری کامپیوتر و اینترنت . لازم به ذکر است، پس از اجرای راه‌حل‌های فوق، و با گرفتن دوباره آزمون و مقایسه سطح یادگیری در پایان این نتیجه به دست آمد که، استفاده از روش‌های جدید تدریس سطح یادگیری دانش آموزان را افزایش می دهد .

کلید واژه ها:

دانش آموزان ، یادگیری، تاریخ (۱) ایران و جهان باستان

www.asemankafinet.ir

این فایل فقط برای مشاهده می باشد . برای خرید فایل ورد و قابل ویرایش این گزارش تخصصی به سایت علمی و پژوهشی آسمان مراجعه کنید www.asemankafinet.ir

www.asemankafinet.ir

این فایل فقط برای مشاهده می باشد . برای خرید فایل ورد و قابل ویرایش این گزارش تخصصی به سایت علمی و پژوهشی آسمان مراجعه کنید www.asemankafinet.ir

فهرست مطالب

موضوع **صفحه**

مقدمه ۳
بیان وضعیت موجود ۵
اهمیت موضوع : ۶
اهداف تحقیق ۷
هدف کلی : ۷
اهداف جزئی : ۸
فرضیات تحقیق : ۸
مقایسه با وضع مطلوب : ۸
جمع آوری اطلاعات ۹
۱ – شاخص های کیفی وضع موجود : ۹
الف – مشاهده : ۹
ب - مصاحبه با اولیاء ۹
ج) نظر سنجی از اولیاء ۱۰
جدول شماره ۱ : نظر سنجی از اولیاء دانش آموزان ۱۰
د - بررسی روش‌های تدریس ۱۱
۲. شاخص‌های کمّی وضع موجود ۱۱
الف - بررسی نمرات امتحان کلاسی ۱۱
جدول شماره ۲ : نمرات دانش آموزان قبل از اجرای طرح ۱۱
نمودار فراوانی نمرات دانش آموزان را در نمودار زیرمشاهده می نمائید ۱۲
ب - پرسشنامه ۱۳
جدولشماره ۳ : درصد فراوانی پاسخ دانش‌آموزان به علل بی‌علاقه‌گی نسبت به درس تاریخ ۱ ایران وجهان باستان ۱۶

www.asemankafinet.ir

این فایل فقط برای مشاهده می باشد . برای خرید فایل ورد و قابل ویرایش این گزارش تخصصی به سایت علمی و پژوهشی آسمان مراجعه کنید www.asemankafinet.ir

ج – نظر سنجی از همکاران : ۱۶

جدول شماره ۴ : درصد فراوانی پاسخ همکاران به پرسش نامه ی بررسی علل بی‌علاقه‌گی دانش‌آموزان نسبت به درستاریخ ۱ ایران و جهان باستان ۱۶

ادبیات و پیشینه تحقیق : ۱۷

تجزیه وتحلی وتفسیر داده‌ها ۲۴

تجزیه و تحلیل داده ها بر اساس نمودار استخوان ماهی: ۲۴

پیشنهاد راه حل های موقت : ۲۵

اجرای راه حل ها : ۲۵

۱-پرسش و پاسخ گروهی ۲۵

۲-استفاده از رایانه و نمایش فیلم ۲۶

۳- استفاده از تصاویر و نقشه ها ۲۶

۴- خواندن مطالبی جذاب برای افزایش آگاهی ۲۶

۵- بازدید از اماکن تاریخی ۲۷

۶-دست سازه های تاریخی دانش آموزان ۲۷

ارزیابی بعد از اجرا (نقاط قوت) ۲۷

۱ – شاخص های کیفی بعد از اجرای طرح : ۲۷

الف – مشاهده : ۲۷

برخی از اظهارنظرها ی دانش آموزان بعد از اجرای طرح : ۲۸

ب - مصاحبه با اولیاء ۲۸

۲. شاخص‌های کمّی بعد از اجرای طرح ۲۹

الف - بررسی نمرات امتحان کلاسی ۲۹

جدول ۱ : نمرات دانش آموزان قبل از اجرای طرح ۲۹

اعتبار سنجی : ۳۰

نقاط ضعف ۳۰

www.asemankafinet.ir

این فایل فقط برای مشاهده می باشد . برای خرید فایل ورد و قابل ویرایش این گزارش تخصصی به سایت علمی و پژوهشی آسمان مراجعه کنید www.asemankafinet.ir

گزارش نهایی و نتیجه گیری ۳۰
پیشنهادات ۳۰
فهرست منابع و مآخذ ۳۱

مقدمه

تاریخ هر ملتی، نمادی از هویت آنان است که در شکل‌گیری شخصیت و هویت جوانانش، نقش اساسی خواهد داشت. تاریخ یکی از مهمترین و بهترین مآخذ تعلیم و تربیت برای انسانهاست و همانطور که گفته شده «هیچ قسمتی از فرهنگ یک جامعه به اندازه‌ی تاریخ در هویت بخشی موثر نیست».

این مسئله تنها با آموزش درست تاریخ میسر می‌شود. و در این راه باید دانش‌آموزان را به گونه‌ای جذب درس تاریخ و فلسفه‌ی حاکم بر آن کرد که بعد از پایان درس، آنان خود به دنبال چرایی مسائل بروند و به غور و تحقیق در امور بپردازند.

در ارائه‌ی درس تاریخ، چه به صورت سنتی و یا شکل نوین آن، باید روحیه‌ی کنجکاوی، حقیقت‌جویی و دنبال کردن دلایل، علت‌ها و نتایج تاریخی و نقش آنها را در زندگی حال و آینده‌ی دانش‌آموزان ایجاد کنیم؛ و کاربرد تاریخ برای حال و آینده را واقعاً در روح و جان آنها و کسانیکه تاریخ را تنها حدیث گذشتگان (مردگان) می‌پندارند، به صورت علمی و کاربردی تقویت کنیم.

بقول دکتر زرین‌کوب «آنچه انسان امروز از تاریخ می‌تواند آموخت شناخت خویش است شناخت معنی حیات خویش در واقع...تاریخ تنها محدود به دنیای حاضر- زمان جاری- هم نیست؛ با دنیای گذشته و با آنچه در آینده خواهد بود نیز پیوند اتصال دارد. و ...» [۲]

درس تاریخ در طی سالهای اخیر شاید برای اولین بار با رویکرد روشمداری و پیوند دادن مباحث تاریخ با زندگی روزمره‌ی دانش‌آموزان، با طرح مباحث متفاوت و متنوع جهت بیان جایگاه و نقش زندگی تاریخی انسان‌ها در رویکرد پژوهش در تاریخ و ارتباط تاریخ با علوم دیگر تدوین و تألیف شده است. که می‌توان این امر را نوید بخش تحولی در چگونگی تنظیم کتب درسی بحساب آورد.

این فایل فقط برای مشاهده می باشد . برای خرید فایل ورد و قابل ویرایش این گزارش تخصصی به سایت علمی و پژوهشی آسمان مراجعه کنید www.asemankafinet.ir

اما علیرغم پروانهات کتاب، به واسطهٔ سابقه ذهنی، که آن هم برخواسته از یکسری عوامل گوناگون می‌باشد، ما شاهد بی‌رمقی و علاقهٔ کم دانش‌آموزان نسبت به این درس هستیم. در صورتیکه اگر درس تاریخ به شیوه‌ای جذاب و اثرگذار ارائه شود، علاوه بر اینکه حس مسئولیت‌پذیری دانش‌آموزان را بر می‌انگیزاند، در شکل‌گیری هویت فرهنگی و اجتماعی نسل جوان و آینده‌ساز این دیار نیز نقش بسزایی خواهد داشت.

آنچه در پی می‌آید تنها شرح برخی از تجربه‌هایی است که در حین تدریس جهت ایجاد علاقه و طراوت بیشتر در کلاس کسب شده است. البته امیدوارم که این تجربیات برای همکارانی که در آغاز راهند مفید فایده باشد.

امروزه یکی از تغییرات اساسی در هر کشوری ، تغییرات سریع و مشهود سازمانهای آموزشی است.

این تغییرات مبنای توسعه فرهنگی،اجتماعی،صنعتی و اقتصادی هر کشور است و در این خصوص بهره وری روشهای نوین تدریس به عنوان فعالیت اصلی فرایند آموزش از توجه خاصی برخوردار است.مطالعه سیر تاریخی موضوع نشان می دهد ، روشهای نوین تدریس در پیشرفت تحصیلی دانش آموزان ایجاد انگیزه و رضایت خاطر پرورش شخصیت و رشد خلاقیت آنان موثر بوده است.وظیفه معلمان در فرایند تدریس تنها انتقال واقعیت های علمی دانش آموزان نیست.بلکه باید موقعیت و شرایط مطلوب یادگیری را فراهم کنند و چگونه اندیشیدن و چگونه یادگیری را به شاگردان بیاموزند.به قول راسل، تدریس علم باید علم زندگی بدون تعیین و در عین حال بدون شک را برای فرا گیرنده فراهم آورد.(پیریایی،۱۳۸۲،ص۷۰)

بر این اساس درطرح جدید آموزش علم عقیده بر آن است که هیچ کدام از روشهای قدیمی و جدید بر دیگری برتری ندارد. و ما باید به عنوان معلم ،بسته به توانایی های خود نوع درس کتاب مناسب ترین روش تدریس خود را انتخاب کنیم.بنابراین هر نوع روش تدریس در موقعیتی خاص ممکن است بهره وری بیشتر از سایر روشها داشته باشد و ما را بهتر به سوی هدفمان سوق دهد. پس یادگیری همه روشهای تدریس و اعمال هر کدام در جا و مکان مناسب خود ضروری است.

www.asemankafinet.ir

این فایل فقط برای مشاهده می باشد . برای خرید فایل ورد و قابل ویرایش این گزارش تخصصی به سایت علمی و پژوهشی آسمان مراجعه کنید www.asemankafinet.ir

بیان وضعیت موجود

اینجانب ..... با میزان تحصیلات ..... در رشته ..... و .....سال سابقه ی خدمت، در سال تحصیلی..... به عنوان دبیرتاریخ مشغول به تدریس بودم . از نظر اقتصادی و فرهنگی و هم‌چنین میزان سواد، خانواده‌های دانش‌آموزان در وضعیت مناسب قرار داشتند. بر این اساس، دانش‌آموزان کلاس درس تاریخ (۱) ایران و جهان باستان اینجانب نیز با فراوانی ۳۰ نفر در دو کلاس، از این قاعده مستثنی نبوده و دارای وضعیت خانوادگی مشابه با دیگر دانش‌آموزان این آموزشگاه بودند.

در اوایل سال تحصیلی یاد شده، همواره رفتار دانش‌آموزان در زنگ تاریخ (۱) ایران و جهان باستان ، توجه مرا به خود جلب می‌کرد. بدان معنا که در این زنگ، شاهد چهره‌های درهم رفته و بی حوصله‌ی آنان بودم. بعضی از دانش آموزان در این زنگ با یکدیگر صحبت می‌کردند، برخی از آن ها بی مورد اجازه‌ی بیرون رفتن از کلاس را می‌گرفتند، چند تا ازدانش‌آموزان سرشان را روی میز خود گذاشته چرت می زدند.گاهی اوقات کتاب تاریخ (۱) ایران و جهان باستان را نمی‌آوردند و هنگام تدریس حواسشان به درس نبود . در واقع آن چه بیش از هر چیز مرا متعجّب می‌کرد، کم‌تحرکی و بی‌توجهی آنان نسبت به درس تاریخ (۱) ایران و جهان باستان بود، زیرا آن‌ها در کلاس های دیگر (بنای به گفته همکاران) فعال و پرتحرّک بودند و برای انجام دادن فعالیّت‌های مربوط به درس‌های دیگر میل و رغبت زیادی از خود نشان داده و فعالیت‌های مورد نظر را به خوبی، کامل و تمیز انجام می‌دادند، اما درکلاس تاریخ (۱) ایران و جهان باستان علاوه بر این که غیرفعال بودند، به درس نیز توجه نمی کردند و درس ها را به خوبی فرا نمی گرفتند . هم‌چنین، برای جواب به سوالات و بحث هایی که می گذاشتم کسی رغبتی نشان نمی داد . در صورتی هم که کسی جواب می داد بقیه هیچ نظری نمی دادند! این امر نشان دهنده ی آن بود که اصلاً دقت و توجه کافی را نداشتند. با توجه به تذکرات زیادی که به آن ها می دادم، باز هم شاهد پاسخ های نادرست و ناقص بودم. از این رو، وضعیت

این فایل فقط برای مشاهده می باشد . برای خرید فایل ورد و قابل ویرایش این گزارش تخصصی به سایت علمی و پژوهشی آسمان مراجعه کنید www.asemankafinet.ir

موجود واقعاً برایم رنج آور بود. مگر می شود فراگیران در درس تاریخ که بسیارشیرین می باشد ، این قدر بی‌تحرک و غیرفعّال بوده و یا این‌که بحثی در کلاس نداشتند .از نتایج آزمون هایی که در کلاس گرفتم نیز رضایت چندانی نداشتم، به جز تعداد اندکی، بقیه دانش آموزان، پاسخ سؤالات آزمون را ناقص یا نادرست می نوشتند، با این‌که بیشتر سؤالات در کلاس وکتاب کاملا توضیح داده می شد ، ولی باز هم بی دقتی یا عدم یادگیری کاملاً مشهود بود. در نتیجه احساس می‌کردم حتماً مشکلی هست که به درس تاریخ (۱) ایران و جهان باستان بی‌اعتنا هستندو سطح یادگیری آنها پائین، به همین دلیل توجهم به این مسأله بیش‌تر جلب شد.

اهمیت موضوع :

با توجه به این که درس تاریخ (۱) ایران و جهان باستان یکی از درس های مهم رشته انسانی محسوب می‌شود، عدم علاقه به این درس، منجر به ناتوانی یادگیری شده، در نهایت، نه تنها باعث افت تحصیلی و اتلاف بودجه می‌شود، بلکه به سرزنش و تحقیر دانش‌آموزان، تشکیل خودپنداره ی ضعیف و کاهش عزت نفس آنان انجامیده و سلامت روان‌شان را نیز به مخاطره می‌اندازد. و چه بسا آنان را به مکانیزم‌های دفاعی ناموفق بکشاند. این مشکلات، از مدرسه و دانش‌آموزان، به خانه و خانواده کشانده شده و اضطراب و ناخشنودی را در همه فضای زندگی می‌پراکند و حاصل همه‌ی این‌ها، آسیب سختی است که به بهداشت روانی جامعه وارد می‌شود(تبریزی،۱۳۸۴،ص۷).

از این رو، و بر اساس وظیفه‌ی خطیر الهی و تعهد شغلی خود و احساس مسئولیتی که در برابر دانش‌آموزانم داشتم، سعی کردم مانند یک پزشک عمل کنم. همان‌طور که پزشک ابتدا بیمار را به خوبی معاینه نموده و بر اساس علم و تجربه‌ای که دارد، علت بیماری را تشخیص داده و از طریق آزمایشات پاراکلینیکی به اطمینان در تشخیص خود، دست یافته و پس از آن، درمان صحیح را آغاز می‌کند، من نیز تصمیم گرفتم

این فایل فقط برای مشاهده می باشد . برای خرید فایل ورد و قابل ویرایش این گزارش تخصصی به سایت علمی و پژوهشی آسمان مراجعه کنید www.asemankafinet.ir

ابتدا علل بی‌علاقه‌گی آنان را نسبت به درس درس تاریخ (۱) ایران و جهان باستان ریشه‌یابی نموده و سپس به حل آن مبادرت ورزم. انگیزه‌ی من به عنوان دبیر تاریخ این بود که با استعانت از خداوند متعال و استفاده از نقطه نظرات همکاران، به بررسی موانع ایجاد شده پرداخته و هم‌چنین با بهره‌مندی از روش‌های گوناگون، تجربیات و راه‌کارهای ابتکاری، علاوه بر ایجاد و افزایش علاقه‌مندی آنان به درس درس تاریخ (۱) ایران و جهان باستان ، مهارت‌هایی را در رابطه با این درس مهم ایجاد کنم و همچنین روش‌ها و طرح‌های مناسبی را جهت علاقه‌مندی آنان به درس درس تاریخ (۱) ایران و جهان باستان فراهم نمایم.مسأله‌ای که برایم مطرح می‌شد این بود؛ با توجه به محور بودن دانش‌آموزان در فعالیت‌های کلاس، در راستای هدف این اقدام پژوهی چه راه‌کارهای عملی را می‌توان ارائه نمود تا میزان علاقه‌مندی دانش‌آموزان به درس تاریخ (۱) ایران و جهان باستان بیشتر شود؟ با چه روش هایی می توان سطح یادگیری دانش آموزان در درس تاریخ (۱) ایران و جهان باستان را افزایش داد ؟ با استفاده از چه روش‌هایی می‌توان، زمینه‌ی مناسبی برای شرکت فعال فراگیران در انجام فعالیت‌های مربوط به درس درس تاریخ (۱) ایران و جهان باستان فراهم نمود؟ بنابراین، در تحقیق حاضر که از نوع پژوهش در عمل بوده است، در پی آن بودم تا با استفاده از ابزار معتبر علمی به جمع آوری داده‌های لازم با هدف شناسایی عوامل مؤثر بر ایجاد مسأله و دست‌یابی به راه‌حل‌های مورد نیاز برای حل آن پرداخته، تا پس از انتخاب و اعتبار بخشی مناسب، به اجرای آن‌ها بپردازم.

اهداف تحقیق

هدف کلی :

ارتقاء سطح یادگیری دانش آموزان در درس تاریخ ۱ ایران وجهان باستان

این فایل فقط برای مشاهده می باشد . برای خرید فایل ورد و قابل ویرایش این گزارش تخصصی به سایت علمی و پژوهشی آسمان مراجعه کنید www.asemankafinet.ir

اهداف جزئی :

شناسائی علل بی علاقگی دانش آموزان نسبت به درس تاریخ ۱ ایران و جهان باستان

استفاده از روش تدریس مناسب برای علاقمند کردن دانش آموزان به درس تاریخ ۱ ایران و جهان باستان

ارتقاء سطح یادگیری دانش آموزان در درس تاریخ ۱ ایران و جهان باستان

سوالات تحقیق :

سوال اصلی : چگونه توانستم سطح یادگیری دانش آموزان را در درس تاریخ ۱ ایران و جهان باستان ارتقاء دهم

سوالات فرعی :

علل ضعف دانش آموزان در یادگیری درس تاریخ ۱ ایران و جهان باستان چیست ؟

ایا استفاده از روش های جدید تدریس ، سطح یادگیری دانش آموزان را درس تاریخ ۱ ایران و جهان باستان افزایش می دهد .

فرضیات تحقیق :

استفاده از روش های جدید تدریس یادگیری دانش آموزان را درس تاریخ ۱ ایران و جهان باستان افزایش می دهد .

مقایسه با وضع مطلوب :

در مقایسه با وضع مطلوب بایستی یادگیری دانش آموزان با استفاده از روش های مناسب تدریس افزایش یابد .

www.asemankafinet.ir

این فایل فقط برای مشاهده می باشد . برای خرید فایل ورد و قابل ویرایش این گزارش تخصصی به سایت علمی و پژوهشی آسمان مراجعه کنید www.asemankafinet.ir

جمع آوری اطلاعات

به منظور مشخص کردن مسأله ی ذکر شده، در اوایل سال تحصیلی۱۳۹۵جهت گردآوری داده‌ها، از شاخص‌های کیفی و کمّی استفاده نمودم.

۱ – شاخص های کیفی وضع موجود :

الف – مشاهده :

ابتدا رفتار دانش آموزان را در هنگام تدریسم زیر نظر قرار دادم و مشاهده کردم آن شور و نشاطی که باید در وجود بچه برای یادگیری باشد در آنها وجود ندارد . نگاه های آن ها نشان می داد که مطلب را یاد نگرفته اند و باید یک بار دیگر درباره ی آن مطلب توضیح می دادم . بیشتر حواس ها در هنگام تدریسم به این طرف و آن طرف پرت بود .دانش‌آموزان برای شرکت در فعالیت‌های گروهی مربوط به درس تاریخ (۱) ایران و جهان باستان از خود رغبتی نشان نمی‌دادند. رفتار آن ها را در جلسه ی امتحان کلاسی زیر نظر گرفتم و مشاهده کردم که آنها مضطرب و نگران هستند .

ب – مصاحبه با اولیاء

در صحبتی که با اولیابرخی دانش آموزان داشتم ، عنوان کردند که مطالب کتاب تاریخ سخت و دشوار است .حجم مطالب تاریخی بالاست و یادگیری آنها برای دانش آموزان سخت می باشد. آن ها بیان کردند که فرزندانشان در منزل علاقه ای به خواندن مطالب درس تاریخ ۱ ندارند .

همچنین با بررسی مراجعات مکرر بعضی از اولیای دانش‌آموزان به کلاسم، و گله مندی از فرزندشان در رابطه با درس تاریخ (۱) ایران و جهان باستان دریافتم:

- از نتایج آزمون‌های درس یاد شده ناراضی بودند.

این فایل فقط برای مشاهده می باشد . برای خرید فایل ورد و قابل ویرایش این گزارش تخصصی به سایت علمی و پژوهشی آسمان مراجعه کنید www.asemankafinet.ir

- فرزندانشان در منزل نسبت به درس تاریخ (۱) ایران و جهان باستان ابراز بی‌علاقه‌گی می کردند.

ج) نظر سنجی از اولیاء

با نظرسنجی از دانش‌آموزان در مورد میزان علاقه‌ی آنها نسبت به درس تاریخ (۱) ایران و جهان باستان دریافتم:

- نسبت به یادگیری درس تاریخ (۱) ایران و جهان باستان نگرش مثبتی نداشتند.
- به نقل از چند تن از دانش‌آموزان زنگ تاریخ (۱) ایران و جهان باستان خسته کننده بود.

جدول شماره ۱ : نظر سنجی از اولیاء دانش آموزان

مولفه‌ها فراوانی	یکنواخت بودن روش تدریس	بانشاط نبودن فضای کلاس	مشکل بودن درس تاریخ ۱	جذاب نبودن وسایل کمک آموزشی	عدم آگاهی اولیا از وضعیت فعالیت تاریخ ۱ فرزندشان در کلاس	جمع اولیا
مطلق	۶	۷	۴	۶	۷	۳۰
درصد	۱۹/۲۳	۲۳/۰۷	۱۱/۵۳	۱۹/۲۳	۲۶/۹۲	۱۰۰

www.asemankafinet.ir

این فایل فقط برای مشاهده می باشد . برای خرید فایل ورد و قابل ویرایش این گزارش تخصصی به سایت علمی و پژوهشی آسمان مراجعه کنید www.asemankafinet.ir

د - بررسی روش‌های تدریس

با بررسی روش های تدریس خودم و نظرخواهی از همکاران متوجه شدم که روش تدریس سنتی و یکنواخت باعث بی علاقگی دانش آموزان به درس تاریخ (۱) ایران و جهان باستان شده است .

۲. شاخص‌های کمّی وضع موجود

الف - بررسی نمرات امتحان کلاسی

در اولین گام یک امتحان سرکلاسی بعد از چند جلسه تدریس از دانش آموزان تاریخ (۱) ایران و جهان باستان گرفتم .نتایج امتحانی دانش آموزان در جدول زیر آمده است :

جدول شماره ۲ : نمرات دانش آموزان قبل از اجرای طرح

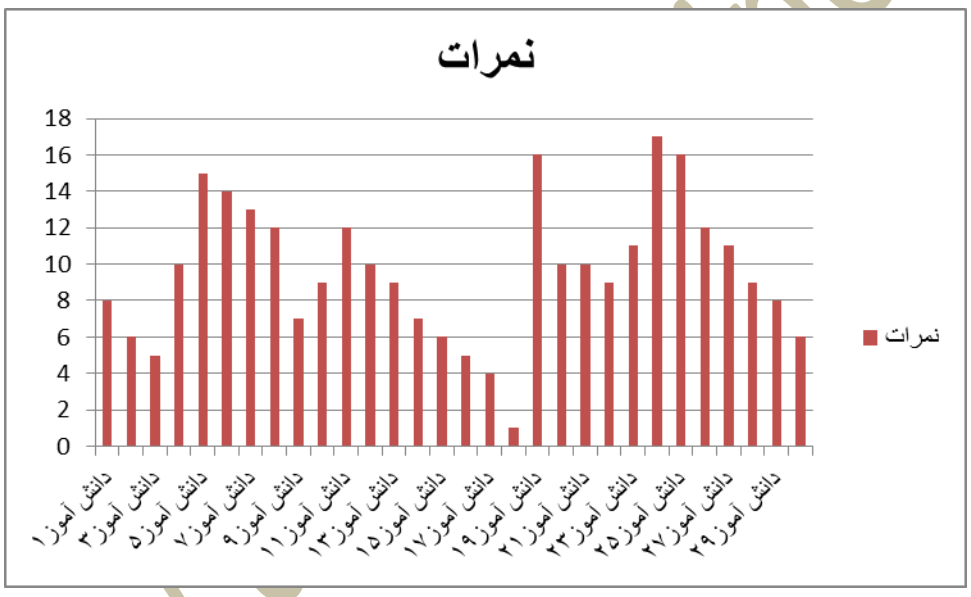
دانش آموز۱	دانش آموز۲	دانش آموز۳	دانش آموز۴	دانش آموز۵	دانش آموز۶	دانش آموز۷	دانش آموز۸	دانش آموز۹	دانش آموز۱۰
۸	۶	۵	۱۰	۱۵	۱۴	۱۳	۱۲	۷	۹
دانش آموز۱۱	دانش آموز۱۲	دانش آموز۱۳	دانش آموز۱۴	دانش آموز۱۵	دانش آموز۱۶	دانش آموز۱۷	دانش آموز۱۸	دانش آموز۱۹	دانش آموز۲۰
۱۲	۱۰	۹	۷	۶	۵	۴	۱	۱۶	۱۰
دانش آموز۲۱	دانش آموز۲۲	دانش آموز۲۳	دانش آموز۲۴	دانش آموز۲۵	دانش آموز۲۶	دانش آموز۲۷	دانش آموز۲۸	دانش آموز۲۹	دانش آموز۳۰

www.asemankafinet.ir

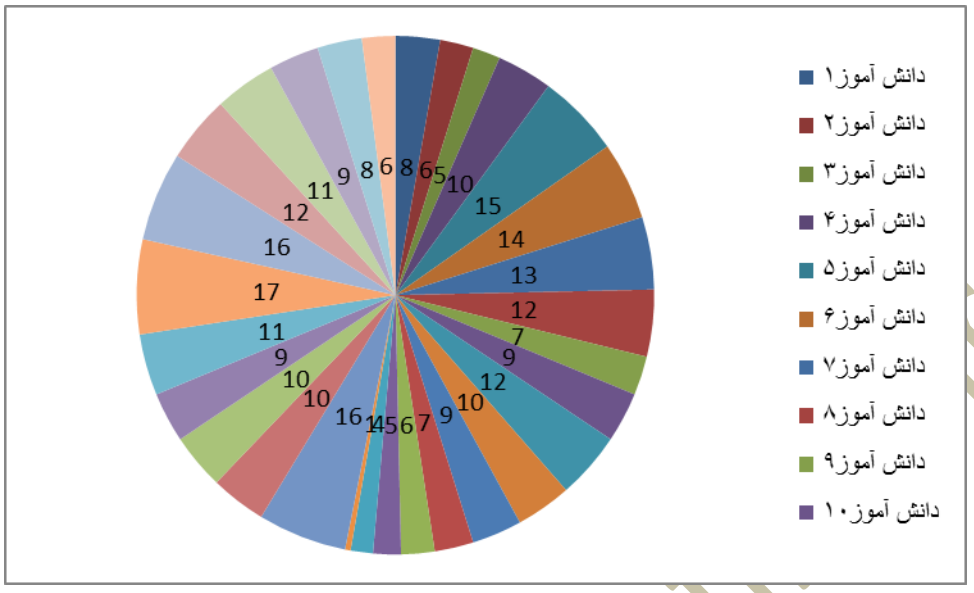
این فایل فقط برای مشاهده می باشد . برای خرید فایل ورد و قابل ویرایش این گزارش تخصصی به سایت علمی و پژوهشی آسمان مراجعه کنید www.asemankafinet.ir

۱۰	۹	۱۱	۱۷	۱۶	۱۲	۱۱	۹	۸	۶

نمودار فراوانی نمرات دانش آموزان را در نمودار زیرمشاهده می نمائید .

این فایل فقط برای مشاهده می باشد . برای خرید فایل ورد و قابل ویرایش این گزارش تخصصی به سایت علمی و پژوهشی آسمان مراجعه کنید www.asemankafinet.ir

با محاسبات عددی که با استفاده از نرم افزار اکسل انجام دادم میانگین نمرات ۹,۶ بدست آمد که نشان دهنده ضعف یادگیری دانش آموزان در یادگیری درس تاریخ (۱) ایران و جهان باستان بود .

ب - پرسشنامه

با بررسی پاسخ دانش‌آموزان به سؤالات مصاحبه‌ای در وقت آزاد، دریافتم فقط ۷ نفر به یادگیری تاریخ (۱) ایران و جهان باستان علاقه مند بودند. و بقیه ابراز بی علاقگی می کردند . سوالات پرسشنامه در زیر آمده است :

۱- معلم تدریس خود را با استفاده از روش های مختلف آموزشی متنوع می سازد؟

خیلی زیاد ☐ زیاد ☐ متوسط ☐ کم ☐ خیلی کم ☐

۲- آیا معلم نکات مهم و اصول کلی مطالب درس را بر روی تخته می نویسد ؟

خیلی زیاد ☐ زیاد ☐ متوسط ☐ کم ☐ خیلی کم ☐

۳- آیا معلم از کلمات سنگین و غیر قابل فهم در تدریس استفاده می کند؟

خیلی زیاد ☐ زیاد ☐ متوسط ☐ کم ☐ خیلی کم ☐

این فایل فقط برای مشاهده می باشد . برای خرید فایل ورد و قابل ویرایش این گزارش تخصصی به سایت علمی و پژوهشی آسمان مراجعه کنید www.asemankafinet.ir

۴- آیا صدای معلم در کلاس و در زمان تدریس رسا و واضح است؟

خیلی زیاد ☐ زیاد ☐ متوسط ☐ کم ☐ خیلی کم ☐

۶- آیا از مثال ها و شواهد برای تدریس استفاده می کند؟

خیلی زیاد ☐ زیاد ☐ متوسط ☐ کم ☐ خیلی کم ☐

۷- آیا موضوعات را منظم و پیوسته تدریس می کند؟

خیلی زیاد ☐ زیاد ☐ متوسط ☐ کم ☐ خیلی کم ☐

۸- روش تدریس معلم خود را دوست دارم؟

خیلی زیاد ☐ زیاد ☐ متوسط ☐ کم ☐ خیلی کم ☐

۹- در امتحانات از موضوعاتی که تدریس شده ، سوال طراحی می شود و موضوع خارج از تدریس نیست؟

خیلی زیاد ☐ زیاد ☐ متوسط ☐ کم ☐ خیلی کم ☐

۱۱- لحن و تن صدای معلم در کلاس تغییر می کند؟

خیلی زیاد ☐ زیاد ☐ متوسط ☐ کم ☐ خیلی کم ☐

۱۲- در انتهای تدریس از دانش آموزان یک یا چند سوال می پرسد؟

خیلی زیاد ☐ زیاد ☐ متوسط ☐ کم ☐ خیلی کم ☐

۱۳- تصاویر کتاب را دوست دارید؟

خیلی زیاد ☐ زیاد ☐ متوسط ☐ کم ☐ خیلی کم ☐

۱۴-معلمم اخلاق خوبی دارد و ادب را در کلاس رعایت می کند؟

خیلی زیاد ☐ زیاد ☐ متوسط ☐ کم ☐ خیلی کم ☐

۱۵- معلم در انتهای کلاس مطالب و اصول کلی را خلاصه و نتیجه گیری می کند؟

خیلی زیاد ☐ زیاد ☐ متوسط ☐ کم ☐ خیلی کم ☐

www.asemankafinet.ir

این فایل فقط برای مشاهده می باشد . برای خرید فایل ورد و قابل ویرایش این گزارش تخصصی به سایت علمی و پژوهشی آسمان مراجعه کنید www.asemankafinet.ir

۱۶- تکالیف و درس هایم را در منزل انجام می دهم؟

خیلی زیاد ☐ زیاد ☐ متوسط ☐ کم ☐ خیلی کم ☐

۱۷- محتوای هر درس از کتاب برای یک جلسه مناسب است؟

خیلی زیاد ☐ زیاد ☐ متوسط ☐ کم ☐ خیلی کم ☐

۱۸- از این که در کلاس گروه بندی شدیم راضی هستم؟

خیلی زیاد ☐ زیاد ☐ متوسط ☐ کم ☐ خیلی کم ☐

۱۹- سخنان و تدریس سرگروهم را دوست دارم؟

خیلی زیاد ☐ زیاد ☐ متوسط ☐ کم ☐ خیلی کم ☐

۲۰- از تقسیم کار در گروه رضایت دارم؟

خیلی زیاد ☐ زیاد ☐ متوسط ☐ کم ☐ خیلی کم ☐

از تحلیل پرسشنامه فوق چنین به دست آمد که از ۳۰ نفر دانش‌آموزان کلاسم، ۷ نفر علاقه‌مند به یادگیری تاریخ (۱) ایران و جهان باستان ، ۱۰ نفرکلاس درس تاریخ (۱) ایران و جهان باستان را کسل کننده می دیدند وبقیه کلاسی ارزشی برای درس تاریخ قائل نبودند و آن را بیهوده می دیدند .

هم چنین، جهت نظرسنجی از دانش‌آموزان در مورد علت بی‌علاقه‌گی آنان به درس تاریخ ۱ ایران وجهان باستان سؤالات زیر را تنظیم کرده و در زمان‌های مناسب از آنان می‌پرسیدم.

* چرا بعضی از دانش‌آموزان به درس تاریخ علاقه ندارند؟
* چرا بعضی از دانش‌آموزان به انجام بحث گروهی در درس تاریخ ۱ بی‌علاقه‌اند؟

دانش‌آموزان در پاسخ به سؤالات چنین گفتند:

این فایل فقط برای مشاهده می باشد . برای خرید فایل ورد و قابل ویرایش این گزارش تخصصی به سایت علمی و پژوهشی آسمان مراجعه کنید www.asemankafinet.ir

جدولشماره ۳ : درصد فراوانی پاسخ دانش‌آموزان به علل بی‌علاقه‌گی نسبت به درس تاریخ ۱ ایران وجهان باستان

مولفه‌ها فراوانی	مشکل بودن درس تاریخ	زود فراموش شدن مطالب درس تاریخ ۱	شاد نبودن زنگ تاریخ ۱	وقت گیر بودن حفظیات درس تاریخ	جمع دانش‌آموزان
مطلق	۶	۱۱	۶	۷	۳۰
درصد	۱۹/۲۳	۳۸/۴۶	۱۹/۲۳	۲۳/۰۷	۱۰۰

ج – نظر سنجی از همکاران :

در نظرسنجی از همکاران درباره این مشکل نتایج زیر حاصل شد :

جدول شماره ٤ : درصد فراوانی پاسخ همکاران به پرسش نامه ی بررسی علل بی‌علاقه‌گی دانش‌آموزان نسبت به درستاریخ ۱ ایران و جهان باستان

مولفه‌ها فراوانی	عدم توجه به تفاوت‌های فردی وارائه تکالیف یکسان	عدم آشنایی دانش‌آموزان با کاربرد مفاهیم تاریخ در زندگی	ضعف در یادگیری مفاهیم پیش نیاز	چیدمان نامناسب میزو نیمکت‌ها	جمع همکاران
مطلق	۵	۵	۶	۳	۱۹

این فایل فقط برای مشاهده می باشد . برای خرید فایل ورد و قابل ویرایش این گزارش تخصصی به سایت علمی و پژوهشی آسمان مراجعه کنید www.asemankafinet.ir

درصد	۲۶/۳۱	۲۶/۳۱	۳۱/۵۷	۱۵/۷۸	۱۰۰

ادبیات و پیشینه تحقیق :

امروزه، در تمامی سطوح تحصیلی و درهر درسی، صحبت از روش های فعال تدریس است که آن را به عنوان راه حلی برای دست یافتن به بازدهی بهتر فرایند یاددهی یادگیری مطرح می کند: «روش های فعال تدریس، یکی از مسائل مطرح در نظام آموزشی نوین است، تقریباً درتمام رشته های آموزشی، به نحوی سعی در ایجاد تغییر در ساختار آموزش سنتی دارند و تلاش می کنند، با استفاده از راهکارهایی، انگیزه ی دانش آموزان را برای یادگیری افزایش دهند ومشارکت آن ها را در امر یاددهی و یادگیری برانگیزاند»

«دانش آموزان، بسیاری از مطالب را از یکدیگر یاد می گیرند. برنامه ریزی و همکاری با هم، نه تنها از نظر رشد اجتماعی به آن ها کمک می کند، بلکه از جنبه ی رشد شناختی نیز باعث رشد و شکوفایی آنان می شود... توصیه می شود، فعالیت های مشارکتی نقش بیش تر و برتر در کلاس درس داشته باشد»

و این آغازی بود بر راه روش های فعال تدریس در تمامی درس ها که شامل حال درس تاریخ نیز شد و براساس آن، روش های متفاوتی چون:

۱ .روش تدریس اعضای تیم؛ ۲. روش ایفای نقش ؛ ۳. روش تدریس بارش مغزی؛ ۴. روش تدریس کاوشگری؛ ۵. روش تدریس پروژه؛ ۶. روش تدریس پیش سازمان دهنده؛ ۷. روش تدریس تسلط یاب؛ ۸. روش تدریس دریافت مفهوم؛ ۹. روش تدرس الگوی بدیعه پردازی؛ ۱۰. روش هم یاری در یادگیری و غیره؛ مطرح گردیدند. به علاوه، برای هر یک از این روش ها، محاسن فراوانی در مقابل روش سنتی تدریس مطرح شد و به چاپ رسید. بروشورهایی نیز آماده و در سراسر کشور توزیع شد:

این فایل فقط برای مشاهده می باشد . برای خرید فایل ورد و قابل ویرایش این گزارش تخصصی به سایت علمی و پژوهشی آسمان مراجعه کنید www.asemankafinet.ir

«با پیشرفت علوم و فنون وپیچیده شدن جوامع، نیازهای فردی و اجتماعی نیز پیچیده می شوند. برآوردن نیازهای پیچیده نیز به نوبه ی خود به علوم و فنون مدرن احتیاج دارد و کسب علوم و فنون، در پرتو روش های آموزشی فعال امکانپذیر است. به این سبب، وظیفه و مسؤولیت معلم امروز نسبت به گذشته، سنگین تر شده است.دیگر نمی توان با روش های سنتی، جامعه و افراد آن را به سوی تحول و پیشرفت سوق داد، یا با طرز تلقی گذشته، به دانش آموز و تربیت او نگریست. همه ی کسانی که با روش های سنتی آموزش دیده اند، لحظاتی را به خاطر می آورندکه نشستن سرکلاس، گوش دادن به صدای یکنواخت معلم، از بر کردن مطالب درسی بدون فهم و درک، دلهره و اضطراب ناشی از امتحان، و تحمل سرزنش معلمان و والدین، چگونه موجب نفرت و گریز از کلاس، درس و محیط آموزشی می شد. راستی چرا؟ چرا بسیاری از فعالیت های آموزشی نمی توانستند ما را با محیط آموزشی مأنوس و به یادگیری علاقه مند کنند؟ چرا فعالیت های مدرسه با اصرار معلمان صورت می گرفت؟».

تاریخ هر ملتی، نمادی از هویت آنان است که در شکل گیری شخصیت و هویت جوانانش، نقش اساسی خواهد داشت. ملتی که به تاریخ خود بها دهد و جوانان را با فرهنگ و تمدن خودشان آشنا کند، بی شک در مواجهه با تقابلات فرهنگی، رنگ و بوی خود را نمی بازد و به جای تأثیر پذیری از فرهنگ های بیگانه، بر آنان تأثیر گذار خواهد بود. این اصالت فرهنگی با آموزش درست درس تاریخ برای جوانان حاصل خواهد شد، وظیفه ای که بر دوش یکایک ما معلمان تاریخ در تمامی سطوح تحصیلی (از دبستان تا دانشگاه) است؛ معلمان تاریخ که دل هایشان برای تاریخ پرفراز و نشیب این مرز و بوم می تپد و همه دوست دارند، چراغ راهی باشند برای اینده ی این جوانان، تا آن ها ایرانی آباد و سربلند را به گونه ای که الگوی یک کشور اسلامی پیشرفته باشد، بسازند. اما چه مقدار ما توانسته ایم و یا می توانیم، دانش آموزان خودرا به درس تاریخ علاقه مندکنیم و آن ها، چه توشه ای از درس تاریخ برای سازندگی کشور گرفته اند؟ در این راه

این فایل فقط برای مشاهده می باشد . برای خرید فایل ورد و قابل ویرایش این گزارش تخصصی به سایت علمی و پژوهشی آسمان مراجعه کنید www.asemankafinet.ir

خطیر، ما از چه روشی استفاده می کنیم یا باید استفاده کنیم؟ و آیا استفاده از روش های فعال تدریس، راه حل نهایی در تدریس درس تاریخ است؟

تحول در نظام آموزشی ما و تحول در آموزش درس تاریخ، ضروری انکار ناپذیر است، اما هدف از این تحول در آموزش درس تاریخ چه باید باشد؟ آیا هدف تنها ایجاد انگیزه ی بیش تر در دانش آموزان برای یادگیری و حفظ کردن تاریخ است؟ آیا هدف تنها، مشارکت دانش آموزان در فرایند یاددهی یادگیری است؟ ....

آری، تمام این موارد و مشابه آن ها، هدف های تحول در آموزش درس تاریخ هستند، اما نه هدف نهایی و اصلی، بلکه هدف های جزئی آموزش تاریخ محسوب می شوند:به عقیده ی من، معلم تاریخ باید سطح بالاتری از هدف های تدریس را در نظر داشته باشد و دانش آموزان را با فلسفه ی حاکم بر تاریخ و روح تاریخ آشنا سازد. نه این که تنها دانش آموزان به کمک معلم یا به کمک یکدیگر، ترتیب سلسله های حکومتی و نام فرمانروایان و جنگ هایشان را حفظ کنند، از درس تاریخ نمره ی بیست بگیرند، و آن گاه آن را فراموش کنند.

باید دانش آموزان را به گونه ای جذب درس تاریخ و فلسفه ی حاکم بر آن کرد که بعد از پایان درس ومدرسه، آنان خود به دنبال تاریخ و چرایی های موجود در آن بروند و به تحقیق و تفحص در تاریخ بپردازند. پیگیر باشند که چرا حکومت های قدرتمند آمدند و ضعیفان از میان رفتند. دلایل عقب ماندگی برخی کشورها و پیشرفت بعضی دیگر در چه مسائلی و دلایلی نهفته است و راه برای پیشرفت جامعه کدام است؟ به دنبال ریشه های فرهنگی و تمدنی ملل باشند و ضمن اشراف بر جزئیات تاریخ، روح حاکم بر کل تاریخ را درک کنند.

این فایل فقط برای مشاهده می باشد . برای خرید فایل ورد و قابل ویرایش این گزارش تخصصی به سایت علمی و پژوهشی آسمان مراجعه کنید www.asemankafinet.ir

اگر ما در درس تاریخ از روش سنتی تدریس و یا از روش های نوین استفاده می کنیم، باید روح کنجکاوی، جست وجوگری و دنبال کردن دلایل، علت ها و نتایج حوادث تاریخی ونقش آن ها در زندگی حال و آینده را در دانش آموزان ایجاد کنیم. لازم است آنان بدانند، در تاریخ بدون سند، چیزی را نباید قبول یا رد کرد. در این مورد، بیان دو نقل قول از استاد فقید، دکتر عبدالحسین زرین کوب، خالی از لطف نیست. ایشان در کتاب «تاریخ در ترازو» می نویسد: «مورخ می بایست به کمک کنجکاوی و شوق بی ملال خویش اسناد پراکنده را از گوشه و کنار به دست آورد و شهادت گواهان را که این اسناد در حقیقت چیزی جز آن نیست، با حوصله و دقت بسنجد، صدق و کذب خبرها را بررسی کند وآن چه را که واقعیت تاریخی نام دارد، از آن میان به دست آورد »

استاد زرین کوب، در پاسخ به این سوال که: مورخ در تاریخ باید به دنبال چه هدفی باشد، می گویند: «منشأ توجه انسان به تاریخ هرچه باشد، مورخ مخصوصاً بیش تر باید توجه به این نکته کند که انسانها چه طور زیسته اند، نه این که چه طور مرده اند. در هر حال، آن چه روح انسان امروز را به سوی تاریخ می کشاند، دیگر اندیشه ی رستاخیز گذشته ها نیست، علاقه به درک مفهوم زمان و دغدغه در باب سرنوشت انسانی است.... زیرا تاریخ امروز دیگر تنها حدیث دیروز نیست، حدیث دوام و استمرار است و حدیث فردا»

از این کلام استاد، کاربرد تاریخ در حال و آینده را درک می کنیم وخط بطلانی می کشیم بر این تصور غلط که تاریخ را تنها حدیث گذشتگان (مردگان) می پندارند. بنابراین از مهم ترین وظایف مورخان، پیوند گذشته با حال و آینده است. دکترعبدالرسول خیراندیش نیز در شماره ی اخیر مجله ی «رشد آموزش تاریخ» نکته ی قابل توجهی را بیان کرده است: «دانش آموختگان تاریخ نیک می دانند که تاریخ عرصه ی نوآوری است و جریان پیش برنده ی تاریخ، نوآوری، اختراع و ابتکار است. کسانی که کهنه و نابسنده به تاریخ می نگرند، اساساً دچار این مشکل هستند که نمی توانند موجودیت تاریخی جامعه، فرهنگ، تربیت،

این فایل فقط برای مشاهده می باشد . برای خرید فایل ورد و قابل ویرایش این گزارش تخصصی به سایت علمی و پژوهشی آسمان مراجعه کنید www.asemankafinet.ir

قوانین، نظامات اجتماعی و ... را درک کنند. پس چنین باور دارند که تاریخ امری مرده و تمام شده، و فقط لابه لای کتاب ها و جزوه است. حال آن که این واقعیت امر نیست... علمی که بریده از واقعیت و متن واقعی خویش (جامعه، فرهنگ و زندگی) است، امکان رشد و بالندگی نخواهد داشت. درس تاریخ را نیز در پیوند با زندگی، جامعه و فرهنگ باید دید»

برای آن که درس تاریخ را به درسی زنده، پویا و با نشاط تبدیل کنیم و به هدف خود، یعنی شناخت بهتر جامعه با تکیه بر گذشته ی تاریخی آن وجلوگیری از خطاهای گذشته، برسیم و در عین حال دیدگاه عمومی والدین و دانش آموزان را نسبت به درس تاریخ تغییر دهیم، باید از چه روشی استفاده کنیم؟ از روش سنتی یا روش های فعال و نوین تدریس؟ بی شک روش های سنتی به شکل سخنرانی محض وخسته کردن دانش آموزان که موجب دلزدگی آنان نسبت به درس تاریخ شود، مطرود هستند. در عین حال، موفقیت در جلب مشارکت دانش آموزان در فرایند یاددهی و یادگیری تاریخ، گام بسیار مهمی محسوب می شود. اما کاربرد انواع روش های فعال تدریس در درس تاریخ، آن هم در مدرسه های ایران، امری دشوار است. تراکم دانش آموزان در بعضی از کلاس ها، تا جایی که تعداد آن ها گاهی بیش تر از ۵۰ نفر می شود، کاهش انگیزه های دانش آموزان برای ادامه ی تحصیل و یادگیری درس، نبود امکانات لازم در بیش تر مدرسه ها به طوری که در برخی از مدرسه ها حتی معلم تابلوی مناسب یا میز و صندلی برای نشستن ندارد، تا چه رسد به وسایل کمک آموزشی و فناوری پیشرفته، دیدگاه عموماً غلط نسبت به درس تاریخ، مشکل حفظ کردن مطالب حجیم درس تاریخ، فرار دانش آموزان از یادگیری، جو شلوغ و متلاطم برخی کلاس ها، حجم زیاد و ساعات کم تدریس تاریخ به خصوص در درس تاریخ ایران و جهان باستان (۱)، شیوه ی غلط ارزیابی یادگیری دانش آموزان، امتحانات ضریب ۶ خرداد ماه، و تمامی مشکلات پنهان و آشکار دیگر، موانع مهمی در راه به کارگیری روش های فعال تدریس در درس تاریخ هستند.

این فایل فقط برای مشاهده می باشد . برای خرید فایل ورد و قابل ویرایش این گزارش تخصصی به سایت علمی و پژوهشی آسمان مراجعه کنید www.asemankafinet.ir

کافی است چنین فضایی را برای یک کلاس ۵۰ نفری با دانش آموزان متوسطی که در یک فضای کوچک به طور متراکم نشسته اند و فقط یک کلام از هر یک از آن ها برای شلوغی کلاس کافی است، در نظر بگیرید. حال معلم تاریخ می خواهد با روش «یادگیری از طریق بارش مغزی» یا روش «تدریس ایفای نقش»، درس ۱۰ از کتاب تاریخ ایران وجهان (۱) را تدریس کند. با یک صندلی فقط برای نشستن دبیر آن هم با فاصله ی چسبیده به نیمکت دانش آموزان، نور ناکافی، هوای گرم، دیوارهایی که به جای تابلو رنگ شده اند، وقت ناکافی و ... چه باید کرد؟ در این زمان است که هنر معلمی به کار می افتد و معلمی موفق خواهد بود که با توجه به امکانات بسیار محدود موجود وبا تمامی مشکلات در راه تدرس، با ترکیبی از روش های گوناگون تدریس، دانش آموزان را متوجه درس تاریخ و نقش آن در آینده ی کشور کند و ضمن ایجاد روحیه ی نشاط و پرسشگری، ذهن آن ها را برای ایجاد ارتباط بین فضای تاریخی گذشته با فضایی که اکنون هستند، آماده سازد. از ظهور و سقوط دو سلسله اشکانیان و ساسانیان (مطرح شده در درس دهم)، درس هایی به دانش آموزان بدهد که افق دید آن ها را بالا ببرد. تا در پایان درس، آن ها بتوانند دلایل روی کارآمدن و عوامل سقوط هر سلسله را بیان کنند و تحلیلی بر نقش این سلسله ها در روند تاریخی ایران داشته باشند. نه این که فقط نام فرمانروایان و جنگ هایشان را از بر کنند و بدانند که در زمان کدام پادشاه، مغولان به ایران حمله کردند.

شیوه ی ارزیابی ما از دانش آموزان، نباید آنان را به سوی تاریخ توصیفی، بلکه باید به سوی تاریخ تحلیلی راهنمایی کند و قوه ی تفکر و قیاس دوره های تاریخی را برای پیوند زدن گذشته باحال و آینده، درر دانش آموزان تقویت نماید. در این فرایند، جذابیت حکایت های تاریخی، نقشه های تاریخی، توجه به اسناد و مدارک تاریخی، اصول پژوهش های تاریخی، بازدیدهای علمی از موزه و آثار تاریخی، دیدن عکس ها یا فیلم های تاریخی، و ایجاد ارتباط دوستانه و تنگاتنگ با تمامی دانش آموزان، از راهکارهای ضروری در تدریس

این فایل فقط برای مشاهده می باشد . برای خرید فایل ورد و قابل ویرایش این گزارش تخصصی به سایت علمی و پژوهشی آسمان مراجعه کنید www.asemankafinet.ir

تاریخ محسوب می شود. به خاطر داشته باشیم که در ارزیابی خودمان از دانش آموزان، باید روند یادگیری مستمر و میزان افزایش قوه ی خلاقیت و تحلیل های تاریخی آنان را در نظر بگیریم، نه آزمون های سنتی با ضریب شش خرداد ماه که تنها به قوه ی حافظه و سطح یادگیری دانشی آن ها توجه دارد. همین می شودکه دانش آموزان به خاطر حجم زیاد تاریخ وخستگی از حفظ کردن نام سلسله ها، پادشاهان و جنگ ها، تاریخ را درسی غیرضروری و بی فایده که تنها موجب دلزدگی و اتلاف وقت آن ها شده است، تصور می کنند و نه تنها توشه ای از تاریخ بر نمی گیرند، بلکه یک هفته بعد از امتحان آن را به فراموشی می سپارند و دیگر هیچگاه به سراغ تاریخ نمی آیند. ما نمی خواهیم در سطح مدرسه ها، مورخ تربیت کنیم یا از دانش آموزان یک D.V.D شامل تمامی محفوظات تاریخی بسازیم، می خواهیم جوانانی تربیت کنیم که با شناخت رویدادهای تاریخی و با درک گذشته، واقعیت های حال را بهتر دریابند و در راه آینده مطمئن تر و درست تر گام بردارند.

یک ضرب المثل معروف می گوید: « به انسان محتاج ماهی ندهید، به او ماهیگیری یاد بدهید.» این مثال در درس تاریخ بسیار کاربرد دارد. به جای آن که محفوظات ذهنی و تاریخی خود را به دانش آموزان ارائه کنیم و از آن ها بخواهیم، این محفوظات را به ما به عنوان درس تاریخ بازپس دهند، به آن ها انگیزه ی لازم برای پژوهش در تاریخ و اصول درست انجام پژوهش های تاریخی را یاد بدهیم. آن ها را به تفکر و تعقل در تاریخ براساس اسناد ومدارک متقن واداریم تا در

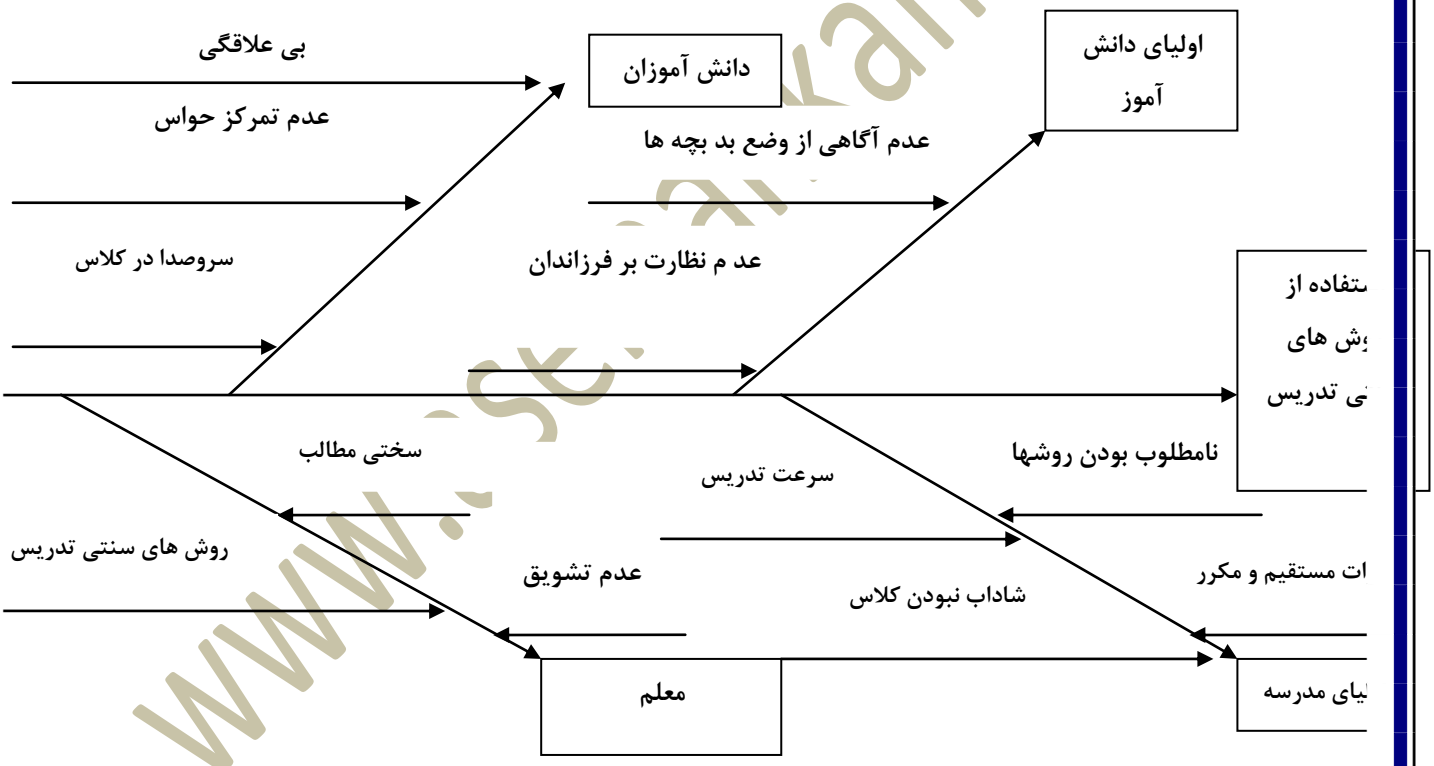
آینده ای نزدیک، شاهد رشد دیدگاه های تاریخی در جامعه و ارزش و اعتبار تاریخ بین همگان باشیم.

این فایل فقط برای مشاهده می باشد . برای خرید فایل ورد و قابل ویرایش این گزارش تخصصی به سایت علمی و پژوهشی آسمان مراجعه کنید www.asemankafinet.ir

تجزیه وتحلی وتفسیر داده‌ها

تجزیه و تحلیل داده ها بر اساس نمودار استخوان ماهی:

پس از جمع آوری پاسخ‌های اولیا و دانش آموزان به سؤالات پرسش‌نامه، بررسی پاسخ دانش‌آموزان به سؤالات از تجزیه و تحلیل بار وش نمودار استخوان ماهی به نتایج زیر رسیدم :

این فایل فقط برای مشاهده می باشد . برای خرید فایل ورد و قابل ویرایش این گزارش تخصصی به سایت علمی و پژوهشی آسمان مراجعه کنید www.asemankafinet.ir

به طبق تجزیه و تحلیل بالا به نتایج زیر میرسیم :

۱ – دانش آموزان انگیزه کمی برای یادگیری مطالب درس تاریخ داشتند.

۲ – مطالب تاریخ از نظر دانش آموزان بسیار سخت و خسته کننده بود .

۳ – روش های سنتی تدریس باعث یادگیری نامناسب داتش آموزان شده بود .

۳ – شاداب نبودن کلاس

۴. چیدمان نامناسب میز و نیمکت های کلاس

پیشنهاد راه حل های موقت :

۱ – استفاده از روش تدریس مشارکتی

۲ – استفاده از وسایل سمعی و بصری

۳ – استفاده از مطالب جذاب برای تدریس

اجرای راه حل ها :

بعد از ارائه راه حل به اجرای آن پرداختم که در زیر به بیان آن می پردازم :

۱-پرسش و پاسخ گروهی

برای پرورش خلاقیت و روحیه جستجو گری ونقد پذیری دانش آموزان یکی از روش های موثر روش پرسش و پاسخ می-باشد. در این راستا دانش آموزان کلاس را به ۶گروه ۵ نفره تقسیم شدند. برای هر درس مطالبی برای فعالیت گروهها مشخص شد. دانش آموزان در منزل درس مربوط به هر گروه را مطالعه

این فایل فقط برای مشاهده می باشد . برای خرید فایل ورد و قابل ویرایش این گزارش تخصصی به سایت علمی و پژوهشی آسمان مراجعه کنید www.asemankafinet.ir

می-کردند. پس از ارزشیابی درس گذشته در ابتدای درس جدید پرسشی را مطرح می-کردم به طور مثال: چه عواملی باعث انحلال و سقوط حکومت هخامنشیان شده است؟ دانش آموزان در گروههای خود به بحث می-پرداختند و نتیجهٔ بحث را به صورت گزارش ارائه می-دهند.

۲-استفاده از رایانه و نمایش فیلم

یکی دیگر از ابزارهای موثر کمک آموزشی برای درک بهتر حوادث تاریخی فیلم های آموزشی هستند. چون در بیشتر کلاسهای درس روش تدریس به صورت سخنرانی، سنتی و تکراری است، دانش آموزان از نمایش فیلم و استفاده از رایانه استقبال می-کنند. در مبحث هخامنشیان برای کمک به تدریس از فیلم شکوه تخت جمشید در کلاس استفاده شد

۳- استفاده از تصاویر و نقشه ها

یکی از راههای افزایش درک بصری در تفهیم و تفسیر مطالب تاریخی استفاده از تصاویر است. به عنوان نمونه در مبحث هخامنشیان وقتی که از اقدامات کوروش کبیر گفته شد، در قسمت تدوین اولین منشور حقوق بشر از پوستر مربوط به این اثر استفاده شد. در مباحث دوران پیش از تاریخ، تصاویر یافته های تازهٔ باستان شناسی تصاویراجساد مومیایی شده درمصر، ارابهٔ طلایی مربوط به گنجینهٔ جیحون و اهرام مصر نشان داده شد.

٤- خواندن مطالبی جذاب برای افزایش آگاهی

از آن جا که هدف اصلی نگارنده در این پژوهش خارج شدن کلاس از جنبهٔ خشک و بی روح بودن بود، تصمیم گرفتم مطالبی که برای دانش آموزان جذابیت دارد برای افزایش علاقهٔ آنها در کلاس استفاده کنم. در مبحث اقدامات کوروش کبیر ترجمهٔ منشور حقوق بشر ، در مبحث اقدامات داریوش کبیر متن وصیت

این فایل فقط برای مشاهده می باشد . برای خرید فایل ورد و قابل ویرایش این گزارش تخصصی به سایت علمی و پژوهشی آسمان مراجعه کنید www.asemankafinet.ir

نامۀ داریوش اول، در مبحث فرمانروایان سومری مطالبی از اسطورۀ گیل گمش، مطالبی در مورد شب یلدا، جشن اسفندارمذ، سفره هفت سین، جشن چهارشنبه سوری و آیین های ایرانیان در عید نوروز برای دانش آموزان گفته شد.

۵- بازدید از اماکن تاریخی

یکی از روشهای موثر برای یادگیری پایدار و عینی در درس تاریخ روش گردش علمی می-باشد. در این راستا دو گردش علمی با هدف آشنایی دانش آموزان با آثار تاریخی ایران زمین ترتیب داده شد .

٦-دست سازه های تاریخی دانش آموزان

ساخت دست سازه ها در کلاس اجراشد. هدف اصلی از اجرای این روش آشنایی با دوران باستان بود. مانند ساخت ماکت : دیوار چین- پاسارگاد- اهرام مصر- معبد چغازنبیل- لوحه های گلی- بنای پارتنون .

ارزیابی بعد از اجرا (نقاط قوت)

بعد از اجرای طرح در اواخر سال تحصیلی یاد شده و بعد از اجرای طرح، و مقایسه وضع قبل و بعد دانش‌آموزان در درس تاریخ ۱ ایران و جهان باستان به نتایج زیر دست یافتم :

۱ – شاخص های کیفی بعد از اجرای طرح :

الف – مشاهده :

رفتار دانش آموزان بعد از اجرای طرح کاملا تغییر کرده بود . آنها با دقت و علاقه و توجه زیاد به مطالب کلاس توجه می کردند .در مباحث کلاس شرکت می کردند.

این فایل فقط برای مشاهده می باشد . برای خرید فایل ورد و قابل ویرایش این گزارش تخصصی به سایت علمی و پژوهشی آسمان مراجعه کنید www.asemankafinet.ir

برخی از اظهارنظرها ی دانش آموزان بعد از اجرای طرح :

- «... من در سالهای پیش از تاریخ خوشم نمی‌آمد و حتی نمره‌ی کم از آن می‌گرفتم، اما اکنون به آن علاقه‌مند شده‌ام»

- «از اینکه برایمان منابع مختلفی را انتخاب می‌کنید و به همراه می‌آورید بسیار ممنونم. اگر ممکن است به این کار ادامه دهید. و ما را با گذشتهٔمان بیشتر آشنا کنید».

- «کلاس تاریخ یکی از بهترین کلاسها برایم بود و گذشت زمان را حس نمی‌کردم. همیشه در این فکرم که بعداز پایان سال جای خالی کلاس تاریخ را چگونه پر کنم؟»

- «از کلاس تاریخ لذت می‌برم. با توجه به صحبتهای شما نظرمان نسبت به درس و دبیری تاریخ دگرگون شده است.»

- «نحوهٔ تدریس و کلاس داری شما عالی است. من بعد از چند سال تاریخ خواندن تازه فهمیدم تاریخ چیست و ...»

- «درس تاریخ از جمله درسهایی بود که همیشه از آن می‌ترسیدم و به راحتی قبول نمی‌شدم اما خدا را شکر امسال کلاس و کتاب برایم جور دیگری شده است و هیچ ترسی از آن ندارم...»

ب – مصاحبه با اولیاء

در صحبتی که با اولیابرخی دانش آموزان داشتم ، عنوان کردند که فرزندانشان در منزل از کلاس درس تاریخ ۱ ایران و جهان باستان تعریف می کنند .و اتفاقات کلاس و داستان های تاریخی را در منزل برایشان تعریف میکنند .

این فایل فقط برای مشاهده می باشد . برای خرید فایل ورد و قابل ویرایش این گزارش تخصصی به سایت علمی و پژوهشی آسمان مراجعه کنید www.asemankafinet.ir

۲. شاخص‌های کمّی بعد از اجرای طرح

الف – بررسی نمرات امتحان کلاسی

بعد از اجرای طرح از دانش آموزان یک امتحان دیگر گرفتم که نمرات آنها را در زیر مشاهده می نمائید :

جدول ۱ : نمرات دانش آموزان قبل از اجرای طرح

دانش آموز۱	دانش آموز۲	دانش آموز۳	دانش آموز۴	دانش آموز۵	دانش آموز۶	دانش آموز۷	دانش آموز۸	دانش آموز۹	دانش آموز۱۰
۱۵	۱۶	۱۲	۱۸	۱۹	۱۷	۱۴	۱۹	۲۰	۱۹
دانش آموز۱۱	دانش آموز۱۲	دانش آموز۱۳	دانش آموز۱۴	دانش آموز۱۵	دانش آموز۱۶	دانش آموز۱۷	دانش آموز۱۸	دانش آموز۱۹	دانش آموز۲۰
۱۷	۱۶	۱۸	۱۷	۲۰	۱۷	۱۴	۱۸	۲۰	۱۵
دانش آموز۲۱	دانش آموز۲۲	دانش آموز۲۳	دانش آموز۲۴	دانش آموز۲۵	دانش آموز۲۶	دانش آموز۲۷	دانش آموز۲۸	دانش آموز۲۹	دانش آموز۳۰
۱۷	۱۸	۱۷	۱۸	۱۴	۱۷	۱۶	۱۸	۱۷	۱۶

فراوانی نمرات دانش آموزان را در نمودار زیرمشاهده می نمائید .

با محاسبات عددی که با استفاده از نرم افزار اکسل انجام دادم میانگین نمرات ۱۶,۹۶ بدست آمد که نشان ارتقاء سطح یادگیری دانش آموزان در یادگیری درس تاریخ (۱) ایران و جهان باستان بود .

www.asemankafinet.ir

این فایل فقط برای مشاهده می باشد . برای خرید فایل ورد و قابل ویرایش این گزارش تخصصی به سایت علمی و پژوهشی آسمان مراجعه کنید www.asemankafinet.ir

اعتبار سنجی :

در بازدیدی که معاون و مدیر و همکار دبیر تاریخ دیگری که از کلاس درسم داشتند ، از علاقمندی دانش آموزان به درس تاریخ تعریف و تمجید کردند .

نقاط ضعف

- عدم همکاری جهت سفرهای علمی و بازدید از موزه‌ها به واسطهٔ عدم صدور مجوز و کمبود وسیلهٔ نقلیه.
- نبود برخی از کتابهای مرجع و منابع اصلی در کتابخانه‌های مدارس.
- کمبود امکانات صوتی و تصویری
- عدم شرکت برخی از دانش‌آموزان در فعالیت‌های گروهی و شرکت داوطلبانه در پاسخ گویی به سؤالات مطروحه در کلاس از دیگر موانع در اجرای برنامه‌هایم بوده است.

گزارش نهایی و نتیجه گیری

درانتها باید برای اجرای این طرح ها که با موفقیت به انجام رسید امکانات مدرسه را در نظر گرفت که باهمکاری عوامل مدرسه طرح به خوبی به انجام رسید . مشارکت دانش آموزان در جریان تدریس نسبت به ترم گذشته افزایش یافت. همکاری و همیاری دانش آموزان با مباحثات گروهی، ایفای نقش و ساختن دست سازه یا ماکت بیشتر شد، خلاقیت و پژوهشگری دانش آموزان برای پرسش و پاسخ گروهی ارتقا یافت، علاقمندی دانش آموزان به درس تاریخ و در تهایت یادگیری آنها در درس تاریخ افزایش یافت .

پیشنهادات

۱- کاهش حجم کتاب های درسی.

۲- قرار دادن ساعات مطالعه و کتابخانه در برنامهٔ درسی دانش آموزان.

www.asemankafinet.ir

این فایل فقط برای مشاهده می باشد . برای خرید فایل ورد و قابل ویرایش این گزارش تخصصی به سایت علمی و پژوهشی آسمان مراجعه کنید www.asemankafinet.ir

۳-چیدمان میز و نیمکت به صورت میزهای چهار یا پنج نفره برای مباحثه و گفتگو.

۴- ایجاد انگیزه با دادن امتیازات مادی و معنوی به معلمین، یعنی کسانی که در حقیقت مجریان برنامهٔ اصلی برنامهٔ درسی هستند.

۵-چیدمان صحیح برنامهٔ درسی توسط مدیریت آموزشگاه، بدین صورت که دروس سخت در یک روز نباشد.

۶-تشویق دانش آموزانی که در طی سال تحصیلی پیشرفت تحصیلی داشته اند. (برای انگیزهٔ بیشتر)

۷- توانمند سازی معلمان منطقه از نظر علمی با برگزاری دوره های ضمن خدمت تخصصی و برگزاری مسابقات علمی.

۸- ارتقاء سیستم های الکترونیکی مدرسه در جهت تدریس هوشمند واختصاص کلاسی فقط برای تدریس تاریخ.

۹- خرید نرم افزارها و فیلمهای آموزشی مربوط به درس تاریخ برای تنوع و جذابیت در تدریس.

۱۰-استفاده از روش های تلفیقی مشارکتی در کلاس درس.

www.asemankafinet.ir

فهرست منابع و مآخذ

ابراهیمی، غلامرضا، «راه های ایجاد انگیزه در درس تاریخ »، www.go-ra-kiar.blogfa.com. ۹/۱۰/۹۰.

این فایل فقط برای مشاهده می باشد . برای خرید فایل ورد و قابل ویرایش این گزارش تخصصی به سایت علمی و پژوهشی آسمان مراجعه کنید www.asemankafinet.ir

خیراندیش، عبدالرسول، « درس تاریخ و مسئلهٔ حفظ کردن آن» ،از مجموعه راهکارهای آموزش تاریخ به کوشش نصرالله صالحی، تهران، شورا، ۱۳۸۸.

سلیقه دار، سکینه، «نقش دبیران تاریخ در رشد و خلاقیت دانش آموزان، رشد، دورهٔ دوازدهم، ش۳، بهار ۱۳۹۰.

فضلی خانی، منوچهر، راهنمای عملی روش های مشارکتی و فعال در فرایند تدریس، تهران، آزمون نوین، ۱۳۸۴.

قاسمی پویا، اقبال، راهنمای معلمان پژوهنده، تهران، مولف، ۱۳۸۳.

-منوچهر فضلی خانی، راهنمای عملی روش های مشارکتی و فعال در فرایند تدریس، تهران، آزمون نوین، ۱۳۸۴، ص۵۶-۵۷ .

- تاریخ در ترازو"دکتر زرین کوب "

www.asemankafinet.ir